

Vậy thì tôi còn mong gì khi chúng lòn lên, hôc hành thành tài rôi vô giúp đô quê hông?

Tác giô Chung Môc hiôn đang cô trú tôi Thôt Đôc, Viôt Nam, gôi bài qua môt thôn hôu chuyôn đôn. Trô 1975, tôi miôn Nam, ông là môt nhôa giôo, môt huynh trông sáng giô. Bài viôt côa ông, nhô tôa đô, viôt theo cách nhôn côa bà con quônh nhông Viôt kiôu Mô khi hô thăm lôi quônh quôn.

Tháng Năm, nóng toé khói.

Ai đã tông đi xa quê hông đôu ôc mong có dôp trô vô, hoài niôm làm ngôi ta xao xувôn đôn ch y l ng. Tìm v  t  v t ch t đôn tinh thần, đ  th y nhông cái t ng môt đ i v nh viôn nay lại tìm gôp, cái x a t m th ng nay trô n n qu  gi .

Tôi may môn th ng c  dôp đ n tiôp th n nh n c ng b n b e v  th m nh , nh n th y song song v i n i vui m ng khi t i ng , c n c o với đ n t ng gi a chúng ta, TA và TÂY t  đến ch nh, đ ng ngày xum h p niôm vui th m tr n v n.

Tôi nh n th y c  m y d ng Viôt Kiôu:

- Ng i giàu (C  l  là giàu th t) quan niôm đ  5 v  10, x nh xang áo g m v  l ng, h  hàng c ng đ c th m l y. Hàng xóm c  l ng đ  k  cho l  n : H i x a nghèo kh ng c  d i d p m r i, gi  th i đ i đ u c ng k k i ch i n c l c, v  nh  ai c ng kh ng d m u ng n c d u l i n c tr ; n c gi ng, n c m a th  ch  h i. H  đ u c n nh  t i nh n ngày kinh t  m i, nh n ngày đ i đ o kinh thu  l i nghiêng n n m t l i n c đ c ng u m t u ng. B y gi  c  d i vào nhà hàng m y l nh sang thi t l  sang đ  ăn uống cho an toàn kh i s  đau b ng, nh n n u h  ch u qu  b  ra chỉ đang r a ch n t , n i nh  b p đang l t rau, l m c  b m th t, th  t ng ch a c o n i n o m t v  sinh h n th  n a!

Tôi l y làm ng c nhiên v  h nh di n khi ng i m n m i qua t i x  ng i, ng i l u th i v i ba ch c n m, ng i m i th  ch  n m hay m i n m m t n y ai c ng là b c s i k  s , ch  h ng ch 

tīm, tīng Tây tīng M̄ phun phèo phèo, mà hình nh̄ không có ai làm th̄ h̄t c̄ (?)

N̄u qū th̄c nh̄ th̄ thì M̄ tr̄ng M̄ đen quá kém, nay h̄ l̄i ph̄i xin đi làm công cho nḡi i mình nhīu quá, ch̄ nh̄ VN mà m̄y anh Campuchia qua đây l̄p nghīp, không ch̄u làm cu ly khuân vác t̄ đ̄i cha t̄i đ̄i con thì cũng còn khuya m̄i ngóc đ̄u l̄en n̄i.

Có nḡi qua M̄ dã lâu nh̄ng còn e nḡi vì tài chánh eo h̄p ch̄a mūn v̄ thăm quê, vì ngoài tīn vé máy bay ra, còn tīn quà cáp, xe c̄ tiêu xài. Nh̄ng h̄ đâu bīt r̄ng có tīn cho thân nhân đăk quí, nh̄ng ḡp l̄i nḡi thân sau bao nhiêu năm xa cách còn quí h̄n nhīu l̄m.

V̄n bīt r̄ng trong đám thân nhân "yêu v̄u" kia th̄ nào cũng có nḡi nói x̄u sau l̄ng: "Vīt Kīu v̄ quê mà Trùm Sò th̄ thì v̄ làm quái gì". Cũng may s̄ nḡi này không nhīu.

- Nḡi nghèo (Có th̄ là nghèo gī) than van quá tr̄i vì s̄ nḡi nhà v̄i tīn, mà có nḡi v̄i tīn th̄t, mè neo đ̄ th̄. H̄ không ch̄o cho đ̄n khi ḡp m̄t mà th̄, đ̄n t̄i t̄p khīn m̄ cha, anh em con cái phát chán, vì nḡi ta bīt tīn ḡi v̄ s̄ b̄ tiêu pha m̄t cách lāng nhách b̄i nh̄ng nḡi chuyên vô công r̄i ngh̄, t̄ sáng t̄i t̄i xách xe ch̄y vòng vòng.

Thái đ̄ và c̄ ch̄ bên TÂY thì l̄ch s̄ nhã nh̄n, c̄ng chīu v̄i con h̄t m̄c (theo kīu n̄nh ngh̄ bà l̄m n̄c) khīn phe TA l̄ quê nhà x̄n con m̄t l̄m. Nh̄ng kh̄n n̄i TA l̄i c̄c c̄n thô l̄, gia tr̄ng y nh̄ x̄a, y nh̄ cách đây hàng th̄ k̄. Hôm nay nhà có c̄m khách, khách h̄i:

-Còn các cháu đâu, không ra dùng c̄m luôn th̄?

-Các bác c̄ x̄i t̄ nhiên, các cháu đã có r̄i.

Các bác đang x̄i, các cháu th̄p thò l̄ c̄a, B̄ quát:

-Xūng b̄p ăn v̄i m̄!

Đ̄a con gī tay lēn tr̄i:

-Xin th̄ là d̄i b̄p h̄t c̄ n̄hc l̄n cái r̄i b̄ !!!!

*

Bên TÂY ḡp nhau ôm hôn chùng chùng, bên TA mà làm th̄ có ngày ch̄ còn răng ăn cháo. Hôm anh tôi v̄, th̄y m̄y tr̄ Vīt Kīu ḡp nḡi đi đón l̄ phi tr̄ng, l̄i d̄ng c̄ h̄i ôm hôn tùm lum, l̄nh nói có nhīu nḡi làm trò kh̄ quá.

Rồi sau đó ít hôm lão nói sao Việt Kiều vui cởi phởi chung tôi mình là Việt Kiều cho oai, lúc nào cũng thay đeo cái túi mì gà trống bỗng, đàn ông lão còn mang quần có dây đeo vai cởi nhỉ mì y anh bơi nhà hàng. Hồi nói chuyện với nhau hay với con cái cởi xí ngang Mì làm ngón i nhà phởi nghét mệt ra. Mà làm nhó thay nghĩ cũng chả ích lão gì, chả tốn cho nhà hàng chém thay tay.

Việt Kiều thuong phê bình người trong nước đố đồn, không chịu làm gì cởi chả ăn nhỉ u. Nói cậy đáng tỗi, cái đó cũng có nhỉ ng vì họ chưa có cởi hối tiếc xúc vui nhỉ ng Giám Đốc trả không rõ u bia thuộc lá; có trách nhiệm, nồng lộc và lòng tốn trống; nhỉ ng người thay quần quật vui công viếng nồng nỗi; nhỉ ng nông dân chân lóm tay bùn đã làm nên nhỉ ng thay đói và mồm no hén nhỉ ng ngày cũ.

*

Việt kiều lòn đỗ thay còn Việt Kiều con, tui nhỉ vui dây gập khí hén, thay tiếc khác lò, ăn ngó trái múi giò dỗ sinh ra dỗ ống m đau, làm ông bà cha mì lo sút vỏ.

Thái đỗ tui nó cũng kệ dỗ lòn, hình nhỉ nó không thích đỗ cởi nâng niu âu yếm, đỗng vào ngón i là nó co rúm lòn, mà ngón i mình có thuong thì mì rỗ rỗm bóp mông, bóp đít khen nó mì p, trảng hén coi dỗ thuong hót sút. Ban đỗu tôi tui ng tui nó chê mình lò bén, nhỉ ng sau này mì biết là làm vui không nên, nêu là lò Mì có thay bỗ kết tui child abuse gì đó.

Tui nhỉ nói tiếc Việt không rành, nó út bỗ o là đau bỗng, đỗ a thuộc cho uông cởi tiếc sau mì nói là nó "wrong", nó bỗ đau cởi hén cởi. Có nhỉ u đỗ a lý sút và phá trả i thén, trả con VN mà nói tay đỗi vui nhỉ i lòn thay thì có mà nát đít, còn trả Việt Kiều nó đỗ cởi tui do tranh luon nêu nó nhỉ n thay ngón i lòn nói sai. Vui VN mà nó làm cởi nhỉ lò nhà nó, cái máy quay phim, dàn máy hát lò quê nhà quý lòn, dành dỗ m biết bao lâu mì mua đỗ cởi, nhỉ ng con cháu Việt Kiều vui xài rỗi nó quăng vứt tui tung, chả c ghéo nhau chay tui chay lui làm đỗ dàn am-pli, cởi nhà thay xót quá mà không ai dám nói gì!

Nói sang cái ăn mì ngó, đỗi Việt Kiều lò nhà hàng, TA ép TÂY ăn thay.

TÂY than thay: "Tui sao lòi ép chúng tôi nhỉ ng thay mà hàng ngày phởi ăn mì y chả c năm nay?"

Không lò kêu mắng luông, rau đay cua rỗc, cà pháo mì m tôm, rau muống xào đỗp tui v v... Nhỉ ng thay đó quê tôi có đỗ y ra, bỗc ra đàng sau vùn loáng mệt cái có cởi rỗ, bây giờ thuong

đ̄i cho heo ăn mà thôi, ai n̄ lòng nào đem ra đai Vīt Kīu.

Vīt Kīu con thì khác h̄n, vào bàn nó nḡi im nh̄ t̄ng, m̄t būn nh̄ Đ̄c M̄ S̄u Bi nḡi d̄i chân thánh giá, h̄i ăn gì thì ch̄ l̄c đ̄i. Th̄y m̄y ông kêu đ̄i nh̄u r̄n rùa, chim chūt.. .. đ̄c s̄n, nó ch̄ con th̄ch sùng (th̄n l̄n) trên t̄ng mà h̄i: "Con đó có ăn không ?"

Nḡi l̄n thích ăn tīt canh, mua con heo con v̄t v̄ c̄t tīt hay th̄c huȳt, nhìn th̄y c̄nh đó nó kinh h̄i ôm nhau khóc thét lên.

Còn v̄i th̄t c̄y, nó d̄n là đ̄ng bao gī đánh l̄a nó ăn m̄t mīng, b̄i vì ăn th̄t chó, tim s̄ đau đ̄n nh̄ ph̄m t̄i v̄y.

V̄i t̄i SG th̄ t̄i nó vào khu siêu th̄ thì nh̄ cá ḡp n̄i c̄, t̄i nó hōt bát h̄n lēn, nói líu lo vì trong đó có bán đ̄i ăn khoái kh̄u c̄a nó.

Quê tôi còn có m̄t th̄ mà m̄i nhà có Vīt Kīu v̄ thăm thì ph̄i lo tr̄c, đó là cái bàn c̄u nḡi theo l̄i M̄, nhà c̄u kīu cū tr̄ con nḡi không quen c̄ nḡa b̄ ch̄ng ra. Nh̄ h̄i cách đây h̄n 10 năm, c̄u cá d̄ ch̄a b̄ c̄m, có ông Vīt Kīu đang nḡi thì b̄ c̄u x̄p, ông đ̄ng gīa đ̄ia khóc l̄m lēn kêu Tr̄i kêu Ph̄t, kêu c̄ thánh quan th̄y.

M̄t cái đáng s̄ n̄a cho Vīt Kīu là mūi. X̄a kia mūi ch̄ có mùa, bây gī nh̄ kinh t̄ th̄ tr̄c nēn có quanh năm, nó l̄i theo trào l̄u kh̄ng b̄ c̄a th̄ gīi nēn không kêu vo ve n̄a mà chuyên âm th̄m đánh du kích, c̄n xong m̄t phát là ch̄ đó nḡa không ch̄u n̄i. Đ̄i v̄i nḡi trong n̄i c̄không hīu vì đã ch̄u mūi chích hoài nēn c̄ th̄ quen n̄i nḡa, hay là t̄i vì th̄t Vīt Kīu th̄m (t̄m b̄ng xà bōng Dove), hay t̄i mūi v̄n c̄n thù dai đ̄i v̄i Đ̄ Qūc, mà cho dù là ban ngày sáng s̄a đàm mūi không c̄n ai, l̄i c̄ xà qūn bên Vīt Kīu nh̄ đàm tr̄c thăng s̄p đ̄i quân v̄y.

Đ̄i v̄i Vīt Kīu nhí thì th̄t là thê th̄m, cho dù bôi thūc ch̄ng mūi r̄i đó, nh̄ng dính m̄i nào là làm đ̄c m̄i đó, có khi m̄ng m̄ x̄ng to nh̄ trái chùm rūt. Tôi có đ̄a cháu kiên nh̄n nḡi đ̄m đ̄i 108 m̄n trên m̄t cái chân nh̄ bé!!!

Còn tr̄c tr̄c ngôn nḡ Vīt gīa nḡi trong và ngoài n̄i c̄n n̄a ch̄. Có nhīu Vīt Kīu nghe

không hiểu đố c nhung tí ngí "míi". Híi sau 75 tíi cô dôp tiôp xûc vui cân bô hay ngí i mín Bôc míi vô, nghe hí nói tíi buôn cô i lím mâ khöng d&amacutem cô i, sau Éó nh´i chíi, ríi dôn dôn nôm v´o giông nôi líc nôo khöng hay, býy giô có nhung chí mâ loay hoay m´i khöng nhí ra chí cù đô thay thí.

Thí dí: H&omacircm nay tíi tranh thí đôn thăm anh (cô gíng). TV h&omacircm nay bô sô cô kô thuôt (trôc trôc). Nhíng đôn câu "Hí cô mãt bông cho thuôt" thí tíi dân chí u khöng tím ra chí nôo đô thay.

Có anh ví nô c côm mây chíp hính hay quay phim thí thíy câi gí híi lí là bôm mây liên híi, thíy ngí i ta nôi dí xe kh´ch chít líng cao (hi quality); xe tham quan (tourist); côa h´ng chuy&enacuten bân &ngrave; áp (survolter) lâ cô i khinh khönh, nhung chung tíi thíy hí nói pha tiông Mô líi câng kô quái hín: Đem câi xe tí i tiôm dí estimate, anh thí sôa xe dôt nãt dâu biôt tiông Tý tiông U gí dâu, nghe víy b´en th´ao tung chiôc xe ra; bôo tun-&pgrave;p thí nghe giông nhí "c" nên líy dí nghí ra xiôt tít cô nhung con ć líi. Dân bâ con gái gí mâ nôi giô a chí n dông ngí i "Tôi khöng cô khe" (care); "Vín côn & chí cù đôy, chí tíi dâu cô mu (move)".

Cô i, bô i ví khe v´a mu lâ nhung chí dùng dí chí cô quan sinh dôc côa dân bâ.

Có lín đô c tháp tùng ví thăm quê cù côa mô tíi ngoâi Bôc, gíp đôa em hí đang phí tr´ch mãt đoàn thí trong xí đùo, nô híi xin câi mây kích. Tíi híi côn đôy hay kéo câi gí, nô giô i th´ch thí giô i & i! đô lâ câi am-pli v´a côp loa đù phát thanh, & ngoâi Bôc gí i lâ câi mây kích &âm!!!

Býy giô hí côn hay nôi tít. Híi gia đính thí nôo? Trù líi dùo nôay gia đính chung em Vù T lím (vùt vù); Môn nôay ńn CôC (côc kô); Thí xây qu´t phu hí : "Líy cho tao bao Xi (xi mǎng)!!!

Chí "bô" & thí thí đùng (passive voice) líi đù cô nói: "Ông ta híi bô giô i đùy" ; Môn nôay ńn híi bô nôon v v... Ban đù u tíi tíng chí lâ cách dùng chí cho khöi h´ai, khöng ngí có nhung nhính v´a lín dùng trong v´a chíng nghiêm tíc nùa đùy. Thít qu´t đùn!!!

H&omacircm xem líu cuôn b´ng Thuý Nga, thíy ông Nguyùn Ngíc Ngín nôi xù ngí i & nô c ngoâi hay nôi chí lâ, thay ví nôi "Rùt đùp" thí líi nôi "Rùt lâ đùp". Tíi thí tiông Anh dôt nãt, dân chí ra lâ "Very is beautiful"!

Ngày x̄a còn đi h̄c mà làm lūn văn xài ch̄: thì, là, mà, b̄ v v... lung tung nh̄ kīu này ch̄c th̄y v̄ã cho rách mép.

VN bây gīo t̄ quan cho t̄i anh cùng đình kh̄ rách đ̄u nghīn ch̄ "Nói chung" cũng nh̄ m̄y anh Vīt Kīu hay dùng ch̄ "You know" v̄y.

H̄i thăm gia đình khō không thì đ̄c tr̄ i: "Nói chung cũng t̄t. M̄ tôi còn đang n̄m b̄nh vīn c̄n v̄ tôi thì m̄i ch̄t tūn r̄i".

Hãy nghe đài BBC ph̄ng v̄n m̄y quan ch̄c, hay đ̄c trong b̄n báo cáo c̄a m̄i c̄ quan, đoàn th̄, m̄i ngành không bao gī thīu ch̄ "Nói chung":

-Tình hình ch̄ nào cũng v̄y, nói chung là t̄t, nh̄ng trong đó còn có m̄t vài b̄ ph̄n ȳu kém t̄n t̄i. ...

Tôi t̄i thăm gia đình nḡi b̄n m̄i t̄ n̄c ngoài v̄, b̄ b̄o con ḡi m̄ ra đây. Th̄ng con ch̄y vào trong hétoáng lén: "Momy, dady mūn momy bây gīo". H̄i lâu sau nó l̄i ch̄y ra b̄o: "Momy đang r̄a he".

Tôi nḡc nhiên nḡm nghī mãi m̄i hīu là má nó đang ḡi đ̄u (hair).

Tháng r̄i có m̄y đ̄a cháu t̄ Úc v̄ ch̄i, tôi d̄n đi ăn nghêu ở Ngā Sáu, trong dĩa nghêu lūc chín há v̄ ra, có con th̄t r̄t ra ngoài ch̄ còn cái v̄ khōng, đ̄a bé c̄m cái v̄ nḡm nghĩa m̄t h̄i r̄i t̄c l̄i: "Không có ai".

Ôi ngôn nḡ V̄īt c̄a V̄īt Ta và V̄īt Tây sao mà r̄c r̄i, bīn hoá làm v̄y!

Ngày vui qua mau r̄i cũng đ̄n ngày tīn đ̄a nḡi nhà ra phi tr̄ng. Nḡi c̄n VN khoái tīn đ̄a l̄m, lý do là lúc đó nḡi đ̄i r̄t nḡm ngùi, còn bao nhiêu tīn trong túi cũng móc ra cho h̄t, th̄ng l̄m c̄.

V̄īt Kīu con ra t̄i phi tr̄ng thì m̄ng l̄m, chúng nh̄y c̄n l̄en múa máy tay chân r̄i la to:

-Thoát khòi Viòt Nam ròi! Thoát Viòt Nam ròi!

Vòy thì tòi còn mong giò khi ch&u;ng lòn lèn, hòc hành thành tài ròi vò giùp đò qué hòng?